

Komentář Karla K ů h n l a.

Statistiky komunistických zemí mimo Maďarska, dokumentují spíše zatajování než pravdivou informaci. Když se jim něco nehodí do krámu, tak to prostě a jednoduše vyhodí. Tak zmizely na zač. 80 let statistické údaje o vývozu SSSR do zemí RVHP. Sovětský svaz tehdy jednotránně snížil dodávky a navíc ceny, které požadoval začaly převyšovat ceny světové. Účelem amputace statistik byla jak zatajit skutečné množství ropy tak i skutečnou cenu, kterou země RVHP platily za tunu sovětské ropy. Jen pro informaci: dodávky sovětské ropy do Československa klesly v první polovině 80-tých let o více než 3 miliony tun, na dnešních zhruba 16,5 mil. tun. Glasnost zanechala stopy i na sovětských statistikách. Po letech se v nich začínají objevovat po léta utajované údaje. Jmenovat lze na př. údaje o těžbě zlata, ale také údaje o kojenecké úmrtnosti a také údaje o průměrném délce života. Totéž se dá říci o údajích o vývozu sovětské ropy a zemního plynu do zemí RVHP. Objevily se v nedávno vydané statistice sovětského zahraničního obchodu. Tyto údaje se vztahují na léta 1986 a 87 a obsahují nejen celková množství, ale i ceny, které jednotlivé země za každou tunu ropy a za každý m³ jednotlivé země platily. A tyto údaje potvrzují to, co západní odborníci ve svých odhadech potvrdili a vypočítali už dříve. Jak pokud jde o množství tak pokud jde o ceny. Země sovětského bloku platí za dodávky energie podstatně větší částky, než které platí za totéž množství odběratelé energie ze Západu. Ti totiž nejsou v žádném případě ochotni platit víc než činí ceny na světovém trhu. A ty v první polovině 80-tých let stagnovaly či mírně klesaly a r. 1986 prudce poklesly. Dostaly se tak ze 40 US dolarů zabarel /199 l/ na pouhých 12 - 16 dolarů. Systém platby v RVHP je založený na velice zpožděném kopírování cen světových. Ceny v RVHP se stanovují nyní pro každý jednotlivý rok zvlášť, vždy jako průměr cen světových v posledních pěti letech. Říká se tomu klouzavý pětiletý průměr. Tento systém vedl v první polovině 80-tých let nejprve k vyrovnání cenové hladiny energetických dodávek na světovou úroveň a postupné přesunutí této úrovně nad světový průměr. Prudký pokles cen na světových trzích v r. 1986 potom znamenal, že země RVHP musely najednou platit za sovětskou ropu trojnásobek cen světových. Bude to trvat celých pět let než se ceny v RVHP přizpůsobí nízké cenové hladině na světových trzích. Podle výsledků sovětských statistik zahranič. obchodu platí nejvíc ze všech a to jistě není bez zajímavosti platí Československo. 172 ruble za každou tunu sovětské ropy, zatímco západní země maximálně 60 rublů za tunu. Takže za dovoz téměř 17 milionů tun včetně ropných produktů vydalo téměř 3 miliardy rublů, kdyby Československo platilo tolik jako Rakousko, nebo Itálie, snížil by se tento účet na 1 miliardu rublů. A do stejného obrazu zapadají sovětské dodávky zemního plynu. Nejvíce platilo opět Československo společně s Rumunskem. A sice 120 rublů za každý tisíc m³. Dohromady za více než 10 miliard m³ zaplatilo asi 1 miliardu a 200 milionů rublů. V r. 1987 cena za sovětskou energii dodávanou do zemí RVHP sice o 10% poklesly, ale v průměru byly stále ještě dvojnásobné ve srovnání které platily západní odběratelé. Nejvyšší ceny platilo opět Československo. A to jak za ropu a tak i za plyn. Cena ropy za jednu tunu přinesla Sovětskému svazu 153 ruble, takže za 17 milionů tun jsme zaplatila 2,6 miliardy rublů. Sovětský svaz využívá svého monopolního postavení jako dodavatele ropy a zemního plynu do zemí, kterým svého času vnutil vlastní hospodářský systém. Systém který je nutí, aby hospodařily tak, aby nemohly nakupovat na světových trzích. V poslední době je nutí k velkým investičním akcím v dobývání ropy na sovětském území aniž by se to nějak projevilo na cenách ropy. Československo, které je nejpilnějším účastníkem při stavbě těchto kapacit, jimiž bude proudit ropa a plyn do západní Evropy. Údaje uveřejnění ve statistice sovětského zahranič. obchodu potvrzují jen to co je už dávno veřejným tajemstvím, že země RVHP za sovětské dodávky energie nejen krvavě platí, ale v posledních letech na ně už vyloženě doplácí. Sovětský svaz si nyní s přeměštěnými úroky vybírá to co ztratil v době stoupajících cen na světových trzích. Svobodná Evropa.

Obrana Augustina Navrátila.

Generálnímu prokurátorovi ČSSR poslala skupina obyvatel z obce Lutopecny na Kroměřížsku dopis ve kterém protestují proti pronásledování signatáře Charty 77 Augustina Navrátila, který koncipoval 31-bodovou petici moravských katolíků. Občané Lutopecen v dopise vyslovují svoje znepokojení nad opakovanými pokusy vyhlásit Augustina Navrátila za duševně chorého. Protestujeme proti tomuto postupu a žádáme, aby se soudy a prokuratura neuchylovaly k činnosti, která by Augustina Navrátila diskreditovala v očích veřejnosti. To se píše v listě a dále se připomíná, že akce proti Augustinovi Navrátilovi jsou proti poctivému občanu, který žije ve spořádané domácnosti a je duševně zdravý, což je v rozporu se svědomím a lékařskou etikou. List podepsalo 32 občanů. Svobodná Evropa.

Před zasedáním ÚV KSSS.

V Moskvě zasedá ÚV KSSS, který má za úkol zajistit výsledky stranické konference. Agentura TASS uvedla, že jednání zahájil gen.taj. Michail Gorbačov, ale o obsahu jeho projevu jsme se od ní nic nedozvěděli. Jisté je, že pokud by bylo nutné výsledky konference zajistit, má právo ÚV svolat sjezd strany. Podle některých západních i sovětských pramenů není vyloučeno, že dojde i k některým změnám v presidiu. Ale tak či onak už samotné závěry z konference předpokládají změnu sovětských vládních orgánů i KS, včetně prověrek členstva, které má být podle Gorbačova želitou národů po všech stránkách, odbornou nevyjímaje. Chystá se i přestavba sovětského právního systému, Nejvyšší sovět nevyjímajíc. Předseda presidia by byl na úrovni presidenta se širokými pravomocemi. Všechny funkce by měli být omezené na dvě volební období. Třetí bude jen vyjíměně vyhrazené pro presidentský úřad.

Ve čtvrtek se šelo předsednictvo ÚV, zřejmě proto, aby zasedání připravilo. Podle zprávy TASSu rozhodne i o změně postupu při udělování vyznamenání. Podnikům, městům či republikám se řády a vyznamenání udělovat nemají. Pokud jde o jednotlivce má se zamezit zneužívání. Vyznamenání se nemají udělovat masově, ale výběrově. Ne při výročích či narozeninách, ale za určité zásluhy. Návrhy na vyznamenání má v budoucnosti vycházet z pravovních kolektivů. Sovětské politbyro ve zprávě ze zasedání uvádí, jaký neblahý příklad nesprávných praktik byl Leonid Brežněv, který si udělil čtyři Zlaté hvězdy hrdiny Sovětského svazu, za svou činnost v době druhé svět. války, ačkoliv byl jen obyčejným komisařem, jakých byly v sovětské armádě tisíce. Současně se poukazuje na to, že si přídělil i nejvyšší vojenské vyznamenání Řád vítězství, která se uděloval jen vojenským velitelům za velké vojenské vítězství. Při té příležitosti se konstatuje, že žádné vyznamenání nedostal šéfredaktor časopisu "Novyj mir" Alexandr Tvardovskij, který kdysi uveřejnil jako první Solženicynův "Jeden den Ivana Děnišoviče" a na konci ho donutili, aby z funkce šéfredaktora odstoupil. Kulturní osobnosti třeba vyznamenávat podle jejich popularity, a ne podle toho zda se dožily určitého věku. Andrej Sacharov, který má tři hvězdy Hrdiny socialistické práce a jemuž byly odňaty při jeho vysídlení do Gorkého a nikdy mu nebyly vráceny. Jestliže sovětské komunisty budou chtít napravovat staré chyby, jistě budou mít co dělat. Mezitím ovšem mohou však napáchat další. Nejvyšší sovět přijal rozhodnutí, podle kterého se musí o právo na demonstraci oznamovat 10 dní předem s výjimkou, že se jedná o organizaci či pracovní kolektiv. Manifestaci souhlasu s oficiálním vedením zřejmě bude možno provádět i bez povolení. Jen aby se soudruhové nepřepočítali pracovní kolektivy či veřejné organizace mohou najednou začít fungovat jako kritická fóra. Egon Lánský, Svobodná Evropa.

Maďarsko. Z rozhovoru Rezsoe Nyersa /otce maďarské reformy/ +: Velký politický význam má fakt, že v novém vedení se objevily osoby, které nejsou bezprostředně odpovědné za všeobecnou a hospodářskou politiku minulých 10-15 let. Proto nemusí se prát se svou minulostí. V podmínkách demokracie je to samozřejmě má změna. Tomu jsme se ještě nepřizpůsobili, jelikož od takových politických změn se maďarská společnost odloučila od r. 1948. Polityka 27/88.

Polsko. Prof. dr. Andrzej Tymowski, sociolog: ... Liberalizace cenzury, zvětšení svobody slova je pouze prvním krokem v těžké cestě demokratizace... Slova bez možnosti činů, tvoření organizací a činnosti jsou pouze jako zákusek před obědem: zvětšují chuť, ale neuspokojují hlad. Takže kdo řekl "a" musí říci i "b" - široká možnost vytváření ministratur je podmínkou další efektivní normalizace situace v zemi. Společnost se bude méně angažovat o právo boje o mandáty poslanců, ale více o právo do sdružování což je vlastně další podmínkou demokratizace voleb do národních výborů. Polityka 27/88.